Lietas Nr. 11300000216
Lietas arhīva Nr. KA05-0171-16/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Madonā 2016.gada 25.oktobrī

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja R.Liepiņa
tiesneses Dz.Apine un E.Sudāre
piedaloties prokuroram S.Kaparkalējam

izskatīja apelācijas kārtībā atklātā tiesas sēdē krimināllietu sakarā ar cietušā /pers. E/ apelācijas sūdzību par Madonas rajona tiesas 2016.gada 26.maija spriedumu, ar kuru

/pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 130.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem. Piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, sods noteikts nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 7 (septiņiem) mēnešiem.

Daļēji apmierināts /pers. E/ kaitējuma kompensācijas pieteikums un viņam par labu no /pers. F/ piedzīti 200 EUR. Pārējā daļā kaitējuma kompensācija noraidīta.

Noklausījusies tiesneses – referentes ziņojumu un pārbaudījusi pierādījumus lietā, apgabaltiesa

konstatēja

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka tīši nodarīja vieglus miesas bojājumus, šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos:

/pers. F/ 2015.gada 27.novembrī ap plkst. 05.00, būdams alkohola ietekmē, atrodoties /uzņēmums nosaukums/ spēļu zālē /Nosaukums A/ /adrese/, savstarpēja personiska konflikta laikā ar /pers. E/, būdams agresīvi noskaņots un dusmu vadīts, ar nolūku nodarīt miesas bojājumu /pers. E/, tīši vienu reizi ar kreiso roku iesita viņam pa galvu. Pēc tam savstarpējas grūstīšanās laikā nogrūda /pers. E/ uz grīdas un ne mazāk kā piecas reizes ar kreiso roku iesita viņam pa seju, nodarot vieglus miesas bojājumus - deguna kaula lūzumu, zemādas asinsizplūdumu un nobrāzumu uz sejas.

Šādas /pers. F/darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi kā Krimināllikuma 130.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Pirmās instances tiesā lieta skatīta bez pierādījumu pārbaudes, tiesas sēdē saskaņā ar KPL 499.panta 2.daļu pārbaudīti vienīgi tie pierādījumi, kas attiecas uz pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis cietušais /pers. E/, kurš spriedumu pārsūdz daļā par morālā kaitējuma kompensācijas samazinājumu, lūdzot to apmierināt pieteiktajā apjomā. Cietušais pirmās instances tiesas morālā kaitējuma kompensācijas samazinājumu uzskata par nepamatotu, jo savu viedokli esot izteicis kompensācijas pieteikumā rakstveidā, kā arī tiesā, ko tagad apstiprinot pilnībā. Neesot izprotams, kāpēc pirmās instances tiesa viņa pieteikto kompensācijas apmēru samazinājusi tieši līdz summai, kuru atzina apsūdzētais, t.i., 200 EUR. Cietušais norāda, ka viņam būtu pieņemams, ja pirmās instances tiesa pieteikto kompensāciju būtu motivēti samazinājusi kaut vai līdz 500 EUR, taču nevis līdz 200 EUR. Lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par morālā kaitējuma kompensāciju un to noteikt viņa pieprasītajā apmērā – 700 EUR.

Apelācijas tiesas sēdē cietušais /pers. E/ uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem un lūdza piedzīt no apsūdzētā /pers. F/ viņa labā morālā kaitējuma kompensāciju 700 EUR apmērā. Cietušais norādīja, ka nedēļu esot gulējis gultā ar sapampušu seju, kopumā bija darba nespējīgs vairāk kā mēnesi, šajā laikā neesot varējis nodarboties ar ierastajām sporta aktivitātēm – skriet un apmeklēt svaru zāli, kā arī neesot varējis pienācīgi rūpēties par savu mazgadīgo dēlu, kuru audzinot viens pats. Viņa māte bija spiesta pamest savu lauku saimniecību un dzīvot pie viņa, lai varētu aprūpēt viņa mazgadīgo dēlu, jo viņš traumas dēļ to nav bijis spējīgs darīt. Sejas trauma esot radījusi viņam psiholoģisku diskomfortu, tāpēc ilgāku laiku neesot izgājis sabiedrībā.

Apsūdzētais /pers. F/ neatzina iesniegto apelācijas sūdzību un norādīja, ka morāli /pers. E/ neko neesot parādā, jo cietušais pats esot viņam parādā naudu, ko jau ilgstoši neatdod. Uzskata, ka pirmās instances tiesas piedzītie 200 EUR par morālo kaitējumu ir adekvāta summa.

Novērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, iepazinusies ar lietas materiāliem, noklausījusies cietušā /pers. E/ un apsūdzētā /pers. F/ paskaidrojumus un prokurora viedokli, kurš norādīja, ka cietušā iesniegtā apelācijas sūdzība ir pamatota un apmierināma, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par piedzīto morālā kaitējuma kompensāciju 200 EUR apmērā no /pers. F/ par labu cietušajam /pers. E/, un par labu cietušajam piedzenama lielāka morālā kaitējuma kompensācija, taču ne tādā apmērā, kādu lūdza cietušais.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu tīšu vieglu miesas bojājumu nodarīšanā cietušajam /pers. E/, un viņa darbībām dots pareizs juridiskais vērtējums.

Saskaņā ar KPL 22.pantā noteikto personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Pirmās instances tiesa spriedumā pareizi norādījusi, ka gadījumos, kad neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību vai veselību, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Līdz ar to saskaņā ar KPL 351.panta 1.daļā noteikto, cietušajam morālā kaitējuma kompensācijas apmērs nav jāpamato, bet gan tikai jānorāda.

Spriedumā pirmās instances tiesa norādījusi, ka lemjot par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, jāņem vērā Augstākās tiesas veiktais pētījums par tiesu praksi par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā un tajā izteiktās atziņas, kā arī norādījusi, ka par Krimināllikuma 130.panta 2.daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto morālo kaitējumu rekomendēts atlīdzības apmēru noteikt līdz Ls 500, t.i., 711,44 EUR. Taču, nosakot kaitējuma kompensācijas apmēru, tiesa nav motivējusi, kāpēc konkrētajā gadījumā kompensācija nosakāma tikai 200 EUR apmērā.

Saskaņā ar KPL 352.panta 1.daļā noteikto, tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, psihiskas traumas. Turklāt tiesai, lemjot par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru,

jāvadās arī no tiesu prakses citos, jo sevišķi – salīdzināmos gadījumos.

Nosakot morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas raksturu, t.i., to, ka apsūdzētais /pers. F/ miesas bojājumus cietušajam nodarīja publiskā vietā, vispirms ar sitienu pa galvu nogāžot cietušo no krēsla uz grīdas un tad ar dūri iesitot ne mazāk kā piecas reizes uz grīdas guļošajam cietušajam pa seju.

Tiesa nav ņēmusi vērā arī to, ka nodarīto miesas bojājumu kaitīgās sekas bija ilgstošas, jo cietušais /pers. E/ bija darba nespējīgs no 2015.gada 27.novembra līdz 2016.gada 7.janvārim, t.i., vairāk kā vienu mēnesi (l.l. 85., 86.).

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka morālā kaitējuma kompensācijas apmērs ir nosakāms lielāks nekā to noteikusi pirmās instances tiesa. Vienlaicīgi apgabaltiesa atzīst, ka cietušā pieprasītais morālā kaitējuma kompensācijas apmērs – 700 EUR, kas ir maksimālā summa, kādu par šāda veida noziedzīgiem nodarījumiem rekomendē noteikt Augstākā tiesa, konkrētajā gadījumā ir pārāk liels.

Nav noliedzams, ka iegūtie miesas bojājumi un pārciestās fiziskās sāpes zināmu laiku (apmēram mēnesi) ietekmēja cietušā dzīves kvalitāti, taču tikai tas fakts, ka cietušais šajā laikā nevarēja nodarboties ar iecienītajām sporta aktivitātēm un ka cietušā sasisto seju redzēja viņa nepilngadīgais bērns un māte, nevar būt par pamatu tam, lai no apsūdzētā par labu cietušajam piedzītu morālā kaitējuma kompensāciju 700 EUR apmērā. Turklāt pirmās instances tiesā cietušais norādījis, ka summa 700 EUR ir viss kopā – gan morālais kaitējums, gan materiālais (l.l. 90.).

Apgabaltiesa norāda, ka morālā kaitējuma kompensācija ir tikai viens no kompensācijas veidiem un neaizstāj cietušā veselībai nodarīto kaitējumu. Ja cietušajam saistībā ar ārstēšanos bija radušies izdevumi par ārsta apmeklējumu un medikamentu iegādi, viņam tas bija jānorāda pieteikumā un jāiesniedz izdevumus apliecinoši dokumenti.

Lemjot par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, apgabaltiesa ņem vērā arī izveidojušos tiesu praksi līdzīgās lietās (piemēram, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2014.gada 17.septembra spriedums krimināllietā nr.11087040512).

Ievērojot iepriekš teikto, apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā par samērīgu atzīstama morālā kaitējuma kompensācija 400 EUR apmērā. Šāda summa pēc apgabaltiesas ieskata ir taisnīga, adekvāta aizskārumam, tā sekām, noziedzīgā nodarījuma smagumam un izdarīšanas apstākļiem, kā arī apsūdzētā spējai dot atlīdzinājumu. Pārējā daļā cietušā /pers. E/ morālā kaitējuma kompensācijas pieteikums ir noraidāms.

Pamatojoties uz teikto un saskaņā ar KPL 563., 564.pantu, apgabaltiesa

nosprieda:

Madonas rajona tiesas 2016.gada 26.maija spriedumu atcelt daļā par morālā kaitējuma kompensācijas 200 EUR apmērā piedziņu no /pers. F/ par labu cietušajam /pers. E/.

Piedzīt no /pers. F/ par labu /pers. E/ morālā kaitējuma kompensāciju 400 EUR apmērā. Pārējā daļā kaitējuma kompensāciju noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā LR Augstākajā tiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2016.gada 8.novembra.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja: R.Liepiņa

Tiesneses: Dz.Apine

E.Sudāre